Espesyal nga Report:

NAGPADAYONG KABANGIS SA REHIMENG US-MARCOS

Taho sa Tawhanong Katungod
(Disyembre 10, 2024-Hunyo 30, 2025)
Edisyong Bisaya

Pasiuna

Human ang tulo ka tuig nga maduguong paghari, mas gipagrabe pa sa rehimeng Marcos ang pasistang pagpanumpo sa katawhang Pilipino. Padayon ang pagbanaw sa dugo ug ang pagdaghan sa mga kaso sa paglapas sa tawhanong katungod sa ngalan sa kontra-insurhensiya. Hinungog niining laraw nga pukanon ang patriyotiko ug demokratikong tinguha ug pakigbisog sa katawhang Pilipino, ug tapuson ang ilang rebolusyonaryong pagsukol. Nagsilbi kini sa interes sa langyawng monopolyong kapitalista, dagkung burgesyang kumprador, agalong yutaan ug mga burukrata-kapitalista.

Aron ihulagway ang gigrabehon ug gilapdon sa kabangis sa rehimen, ug ipalanog ang singgit sa katawhan alang sa hustisya, gipagula sa Ang Bayan (AB) kini nga report kalabot sa walag-too nga mga pag-abuso ug pagyatak sa mga armadong gaway ni Marcos sa mga tawhanong katungod sa milabayng unum ka bulan (Enero hangtud Hunyo karong tuiga). Nalambigit dinhi ang pasistang ginsakpan sa Armed Forces of the Philippines (AFP), Philippine National Police (PNP), mga paramilitar ug uban pang armadong ahente sa reaksyunaryong estado.

Kini nga report naggikan sa mga impormasyong gibalita, gitapo ug gituki sa AB.

Tungod sa mas gipagrabeng pagpanumpo nga nagbunga sa kalisdanan sa pagpadala og mga taho, daghang kaso sa kabanikanhan ang wala marekord. Daghang paglapas sa tawhanong katungod sa katawhang Moro nga wala nabutyag sa publiko ang wala nalakip niini nga report.

Gigamit sa AB niini nga report ang internasyunal nga sukdanan sa pagrekord sa ihap sa mga biktima sa ebakwasyon ug militarisasyon, ug sa ihap sa mga batang apektado.

Palisiya sa pagpanumpo

Mayor nga palisiyang gipatuman sa rehimeng Marcos karong unang bahin sa 2025 ang National Action Plan for Unity, Peace, and Development (NAP-UPD) 2025-2028 sa Pilipinas. Kini ang nahimong gambalay sa gipakusog nga pulitikanhong pagpanumpo batok sa masang Pilipino. Niadtong milabayng tuig pa giandam ang maong bag-ong-karaang palisiya.

Upisyal nga giaprubahan ang NAP-UPD pinaagi sa Memorandum Circular No. 83, series 2025 nga gipagula sa Office of the President. Gimando sa memorandum sa tanang ahensya sa gubyerno nga ipatuman ang plano isip kabahin sa "whole-of-nation" ug "whole-of-society" approach sa "pagresolba sa mga problema tungod sa rebolusyonaryong kalihukan." Gibase ang NAP-UPD sa National Security Policy 2023-2028 ug Philippine Development Plan 2023-2028.

Gitawag kining “estratehikong blueprint” o giya aron pukanon ang Partido Komunista ng Pilipinas, ang Bagong Hukbong Bayan ug National Democratic Front sa 2028. Ang bag-ong palisiya pagatumanon nag-una sa National Task Force-Elcac nga gitukod sa rehimeng Duterte.

Sigon sa maong palisiya, walay pugong nga pagatumanon sa AFP ug PNP ang hugaw nga todong-gera batok sa katawhang Pilipino sa kasyudaran ug kabanikanhan. Nagpadayon ang grabeng pasistang terorismo sa estado, pagpakaitoy ngadto sa imperyalismong US ug pagsumpo sa mga pwersang patriyotiko ug demokratiko.

Taliwala sa balik-balik nga yawyaw sa US, AFP ug ni Marcos lambigit sa “pagpaling” sa armadong pwersa sa nasud gikan “internal nga depensa” ngadto sa “eksternal nga depensa” tungod “huyang na” o

“napildi na” ang BHB, nagpabilin ang kadaghanan sa pwersa sa AFP sa kabanikanhan ug mga gerilyang nataran. Balik-balik ang pagpasigarbo niini nga pito na lang ka huyang nga gerilyang nataran ang nahabilin, apan liboan ka mga pwersang militar, pulis ug paramilitar pa gihapon ang ginapalihok alang sa kampanyang kontra-insurhensiya.

Kabahin sa NAP-UPD, padayon nga ginagamit ni Marcos ang Anti-Terrorism Law, nga lima ka tuig na, ug Terrorism Financing Prevention and Suppression Act aron pig-oton ug pahilumon ang mga kritiko ug motingog batok sa iyang rehimen, ug bisan ang yanong katawhan. Ginatarget sa rehimen ang gitawag niining “mga ligal nga prente sa CPP-NPA-NDFP” aron kuno “hunungon ang rekrutment, putlon ang suportang pinansya ug batukan ang propaganda.” Malukpanong ginayatakan niini ang katungod sa pag-organisa sa mga sektor.

Sa kabanikanhan, padayon nga ginapailalum sa subsub nga militarisasyon ug okupasyon ang mga komunidad pinaagi sa mga focused military operation (FMO) ug okupasyon sa mga baryo sa takuban sa Retooled Community Support Program (RCSP). Niini nga mga operasyon, mga mag-uumang sibilyan o dili armado ang nag-unang ginatarget sa pagpanumpo ug bangis militar. Dungan niini ang paturagas nga *aerial bombing*, istraping ug pagpanganyon sa mga umahan ug kabukiran nga mipeligro sa kinabuhi sa mga sibilyan ug nagaguba sa kinaiyahan.

Kung asa mas nagkagrabe ang pasistang terorismong militar, didto usab gidahum ang pagsulod sa dagkung negosyong mina, plantasyon, ekoturismo ug uban pang tipo sa pagpangawkaw sa kinaiyahan ug pagpalayas sa mga komunidad. Nagsilbi usab nga pagpangandam ang maong mga operasyong militar aron himuong "luwas" ang ilang mga erya para sa mga war games sa US ug Pilipinas.

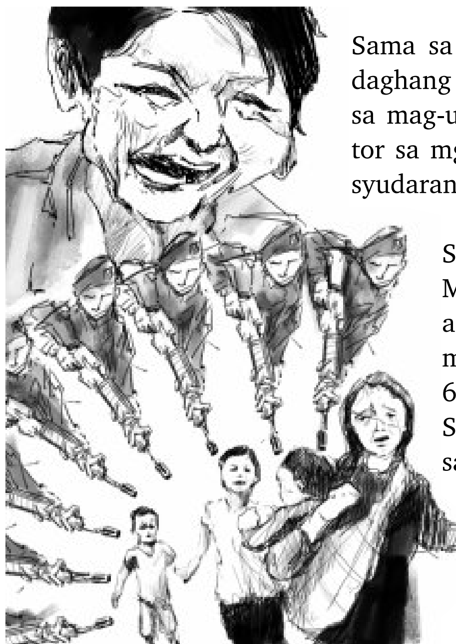
Walay hunong ang subsub nga pagpatuman sa NTF-Elcac sa programang "balik-loob" ug pagpanglingla gamit ang pekeng amnestiya sa kabanikanhan. Kasumpay kini sa kampanya sa intimidasyon, pugos nga "pagpasurender" sa mga sibilyan ug pagpangurakot sa pondo sa katawhan. Gipondohan sa rehimeng Marcos ang pagtukod sa kahugpungan sa mga "kanhing rebelde" niadtong Abril aron gamiton batok sa katawhang Pilipino.

Sama sa ulahing tulo ka tuig sa poder, walay puas ang paglapas sa rehimeng Marcos sa mga lagda sa gubat, sa porma sa tinuyong pagpatay sa mga samarong manggugubat, pagpatay sa mga sibilyan sa mga "pekeng engkwentro" ug pagpaantus sa tibuok komunidad atol sa mga operasyong kombat sa AFP.

Mga paglapas sa tawhanong katungod

Sa rekord sa Ang Bayan, 180,074 ang nahimong biktima sa mga paglapas sa tawhanong katungod sa rehimeng US-Marcos gikan Disyembre 10, 2024 hangtud Hunyo 30 (203 ka adlaw). Narekord sa AB ang 239 ka kaso sa mga paglapas sa tawhanong katungod sa tibuok nasud.

Sa abereyds, dili moubos sa tulo ang biktima sa pulitikanhong pagpamatay kada bulan. Dugang dinhi, usa ang biktima sa pagdagit ug duha ang biktima sa tortyur kada bulan. Sa milabayng unum ka bulan, pito ang biktima sa pakyas nga pagpamatay sa mga pwersa sa estado.

Sama sa nangaging mga report, pinakadaghang biktima ang nareord sa han-ay sa mag-uuma (176,940), sunod ang sektor sa mga bata (2,273) ug kabus sa kasyudaran (2,237).

Sa tulo ka tuig sa rehimeng Marcos sa poder, narekord sa AB ang 3,321 kinatibuk-ang ihap sa mga kaso kung asa dili moubos sa 688,313 ang ihap sa mga biktima. Sa ihap sa mga biktima, mokabat sa tantos nga 628 kada adlaw ang mga biktima sa paglapas sa tawhanong katungod sa milabayng tulo ka tuig sa rehimeng Marcos.

MGA PAGLAPAS SA TAWHANONG KATUNGOD

(DISYEMBRE 10, 2024 – HUNYO 30, 2025)

180,074	**239**
IHAP SA BIKTIMA	IHAP SA KASO

24	10	17	23	19
PAGPATAY	PAGPANAKIT	PAGDAGIT	TORTYUR	PAGPAMUGOS

7	73	2,060	891
PAYAS NGA PAGPATAY	PAG-ARESTO UG DETENSYON	PUGOS NGA PAGPABAKWIT UG DISLOKASYON	PAGPANGHULGA, PAGPAMIG-OT, INTIMIDASYON

MGA PAGLAPAS SA TAWHANONG KATUNGOD

(HUNYO 30, 2022 – HUNYO 30, 2025)

688,313	**3,321**
IHAP SA BIKTIMA	IHAP SA KASO

256	251	250	202
PAGPATAY	PAGPANAKIT	PAGDAGIT	TORTYUR

86	561	2,362
PAKYAS NGA PAGPATAY	PAG-ARESTO UG DETENSYON	PAGPAMUGOS

84,803	161,753
PUGOS NGA PAGPABAKWIT UG DISLOKASYON	PAGPANGHULGA, PAGPAMIG-OT, INTIMIDASYON

Pagpatay, pakyas nga pagpatay ug tortyur

Dili moubos sa 24 ang biktima sa pulitikanhong pagpamatay sa tibuok nasud sa milabayng unum ka bulan. Mayorya sa mga kaso narekord atol sa mga *focused military operation* (FMO) ug RCSP sa mga sundalo ug pulis sa mga komunidad sa mga mag-uuma ug lumad. Narekord ang mga pagpatay sa Oriental Mindoro, Masbate, Negros Oriental ug Occidental, Capiz, sa Samar, Northern Samar ug Eastern Samar, Leyte, Agusan del Sur, Surigao del Sur, ug Sarangani.

Sama sa nangagi, ginapagawas sa AFP nga napatay sa "engkwentro" ang mga biktima. Aron ipagawas nga napatay sa engkwentro, ginailisan, ginabutangan og mga armas, bala ug uban pang gamit militar ang ilang mga patayng lawas, ug ginalatad sa bisan asang lugar. Ginapakaylap sa AFP ang maong pekeng balita bisan og hugot kining ginapanghimakak sa pamilya, silingan ug bisan sa mga upisyal sa lokal nga konseho sa baryo.

Sa mga biktima, lima ang mga *hors de combat* (mga kombatant nga wala nay kapasidad nga mosukol tungod kay samaron o masakiton), ug dili kombatant o mga retirado sa rebolusyonaryong kalihukan. Gidakop sila sa mga berdugong elemento sa AFP ug tinuyong gipatay, imbes nga ideklarang mga bihag sa gubat o kasuhan sa ilang korte. Makita usab sa mga patayng lawas ang mga marka sa tortyur.

Mga kaso sa masaker. Nataho sa panahon nga langkub niining report ang tulo ka kaso sa masaker: una mao ang usa ka tibuok pamilya ang nabiktima, ikaduha mao ang tulo ka mag-uuma, ug ang ikatulo mao ang pagmasaker sa mga *hors de combat*.

Sa Agusan del Sur, walay kaluoy nga gimasaker sa mga sundalo sa 26th IB ang pamilyang Gomansil sa Dayuman River, Barangay

San Vicente (Balagnan), Esperanza niadtong Disyembre 15, 2024. Gipatay sa mga berdugo ang magtiayong Toto ug Toni Gomansil ug ang ilang anak nga si Celine. Giakusahan silang nakiglambigit sa BHB ug rebolusyonaryong kalihukan sa prubinsya.

Ayha ang krimen, nananghid pa ang pamilya Gomansil sa mga sundalong nakadeploy sa duul nga detatsment aron matugutan nga magtrabaho sa ilang umahan. Bisan og nananghid na sila, gisundan pa gihapon sila sa mga sundalo ug gigapos ang magtiayon. Gipailalum sila sa grabeng interogasyon ug balik-balik nga gipangutana kung aduna bay presensya sa BHB sa ilang komunidad, nga gipangulipas sa magtiayon. Gipangita usab kanila ang bana ni Celine nga giakusahan nilang usa ka manggugubat sa BHB.

Human niini, giluba sa mga sundalo ang magtiayon hangtud mamatay. Nakadagan pa si Celine dihang masaksihan ang pagpatay sa iyang ginikanan apan dihadiha usab siyang gipusil sa mga sundalo. Gipasipad-an ug gihiwa pa sa mga berdugo ang patayng lawas ni Celine.

Sa Northern Samar, girakrakan hangtud mapatay sa mga sundalo sa 8th ID ang tulo ka mag-uuma sa Barangay Nagoocan, Catubig niadtong Hunyo 8. Ginapagawas sa militar nga ang tulo lakip sa lima ka napatay sa usa ka armadong engkwentro sa mga sundalo ug BHB. Ang mga biktima naila nga sila Noel Lebico Sr, Arnel Aquino ug Nonoy Norcio.

Si Lebico residente sa Barangay Roxas sa Catubig, si Aquino naggikan sa Barangay Osmeña sa Palapag, samtang si Norcio taga-Barangay Luneta, Gamay. Ang mga baryo ug lungsod nga ilang gipuy-an nakapailalum sa *de facto* nga balaod militar gikan pa niadtong 2020. Sa wala pa ang insidente, kanhi nang nakasinati og pagpamig-ot ug kabangis militar ang mga biktima.

Ayha niini, mibalibad ang tulo nga mosulod sa programa sa pugos nga pagpasurender sa 8th ID.

Pagpatay sa menor-de-edad. Gipatay sa 63rd IB ang 16-anyos nga si Jayson Grafil Padullo sa paturagas nga pagpamusil niadtong Hunyo 15 sa Sityo Bagong Barrio, Barangay Pinanag-an, Borongan City, Eastern

Samar. Hugot nga gipamatud-an sa mga ka-barangay ni Jayson sa Barangay Benowangan nga siya usa ka sibilyan. Matud nila, bag-o lang siyang nag-enrol sa Grade 7 ug motungha na unta karong Hunyo.

Anaa sa umahan gawas sa sityo ang biktima uban ang usa pa ka batan-on dihang girakrakan sila sa mga nag-operasyong sundalo. Namatay si Jason sa mga samad pinusilan, samtang nakadagan ug nakaikyas ang iyang kauban.

Pagpatay sa mga *hors de combat*. Walay puas ang AFP ug rehimeng Marcos sa paglapas sa mga lagda sa gubat. Narekord sa mga prubinsya sa Negros Oriental ug Occidental, ug sa Leyte ang mga pagpatay sa *hors de combat*.

Sa Negros Occidental, gidagit ug tinuyong gipatay sa mga sundalo silang Nonoy Ponteras (Ka Jojo) ug Marisa Pobresa (Ka Kim). Niadtong Marso 7, alas-8 sa gabii, gidagit sa mga operatiba sa Crime Investigation and Detection Group sa Philippine National Police (PNP) ug mga ginsakpan sa Armed Forces of the Philippines (AFP) silang Ponteras ug Pobresa sa usa ka balay sa Bacolod City. Pugos silang gisakay sa usa ka *van* ug gidala sa wala nailhang lugar, kung asa sila gidayonan pagpatay.

Ang pataymg lawas sa duha gidala sa mga berdugo ni Marcos sa Sityo Paraiso, Barangay Caduhaan, Cadiz City. Sa misunod adlaw, nagpakaylap og bakak ang mga lokal nga tigpamaba sa militar nga napatay ang duha sa usa ka engkwentro lapas ala-una sa buntag tali sa 79th IB ug BHB.

Marisa Pobresa (Ka Kim) ug Nonoy Ponteras (Ka

Si Ponteras usa sa nag-unang upisyal sa NDF-Negros samtang si Pobresa usa ka istap sa rehiyonal nga upisina sa NDF. Lakip sa tahas sa duha mao ang makigkonsulta sa mga mamumuo, mag-uuma, mamumuong-panguma, mga kabus ug uban pang

dinaugdaug nga sektor sa isla aron tabangan sila nga hatagag tingog ang ilang mga mulo ug iasdang ang ilang mga pakigbisog.

Sa Leyte, gipatay sa 93rd IB niadtong Hunyo 18 sa Barangay Cogon, Carigara ang tulo ka dili armado ug *hors de combat* nga myembro sa BHB. Adunay sakit ug nagpaalim silang Juanito Selleca Jr (Ka Tibor/Ka Rey) ug Sadam Paclita (Ka Dimple) dihang giatake ug girakrakan sa mga sundalo. Gipatay uban nila si Lino Delante (Ka Dodong), usa ka medik nga nag-atiman sa mga pasyente.

Dili armado ang mga myembro sa BHB niadtong tungura tungod kay sila mga pasyente. Tin-aw ang intensyon sa mga sundalo nga patyon ang tulo tungod kay kung gustuhon kaya nilang dakpon ang mga biktima ug ilhong bihag sa gubat.

Namatay tungod sa troma. Namatay ang usa ka hamtong nga babaye nga si Lolita Reman sa Sityo Toril, Barangay Bandila, Toboso, Negros Occidental niadtong Mayo tungod sa grabeng kahadlok ug troma sa mga operasyon sa 79th IB. Gireyd ug giransak sa mga sundalo ang balay nga iya sa pamilyang Mahusay kung asa misaka si Reman sa Sityo Toril niadtong Mayo 20, alas-5 sa buntag.

Usa ka susamang insidente usab ang nahitabo sa Barangay Minapasok, Calatrava. Giatake sa *stroke* ang mag-uumang si Boyet de Asis niadtong Mayo 23 tungod sa pagpanghulga kaniya sa pito ka sundalo sa 79th IB ug mga traydor sa rebolusyon.

Namatay sa detensyon. Namatay ang usa ka masakiton nga bilanggong pulitikal gikan sa Quezon niadtong Disyembre 25, 2024 tungod sa kriminal nga pagpasagad sa New Bilibid Prison (NBP) sa Muntinlupa City. Giatake sa *stroke* ug namatay si Hilario de Roxas, usa ka mag-uuma gikan Catanauan, Quezon.

Si De Roxas usa ka *senior citizen* nga adunay *hypokalemia* (kondisyon kung asa mikunhod ang *potassium* sa lawas), *pneumonia*, ug *hypertension*. Giaresto siya sa mga pulis ug sundalo sa General Luna, Quezon, niadtong Pebrero 12, 2020 sa mga kasong kriminal.

Gibalhin siya sa NBP niadtong Setyembre 30, 2024 gikan sa pagkapriso sa Gumaca District Jail ug Quezon District Jail (QDJ) sa lungsod sa Pagbilao. Samtang napriso si de Roxas sa Quezon, giatake na siya og *mild stroke* ug adunay lain-laing komplikasyon sa panglawas.

Narekord usab sa Ang Bayan ang pito ka biktima sa pakyas nga pagpatay. Imbwelto sa maong mga kaso ang mga nag-operasyong yunit sa militar, nga sa kahadlok maunhan, paturagas nga namusil sa kinsamang masugatan sa lasang o dalan. Dili moubos sa 23 ang nakasinati og tortyur sa kamot sa mga sundalo.

Pag-aresto, pagdagit, ug pagpanghulga, pagpamig-ot, ug intimidasyon

Nakarekord ang AB og 31 ka kaso sa arbitraryong pag-aresto ug detensyon kung asa dili moubos sa 73 ang biktima, nga kasagaran mga mag-uuma. Gipasakahan ang mga biktima og lain-laing hinimo-himong mga kaso aron dinugay nga ibalhog sa prisohan. Lakip sa kasagarang mga kaso nga gipasaka kanila ang *illegal possession of firearms and explosives*, pagpatay ug pakyas nga pagpatay, terorismo ug "terrorism financing."

Ang uban kanila nakasinati sa tinuyo nga paglangan sa pagproseso sa mga papeles sa mga korte aron dili dayon makagawas. Ang pipila pa, ilabina sa mga anaa sa prubinsya, iligal nga gipriso sa mga kampo militar nga walay mando sa korte ug dili ginatugutan nga mabisita sa pamilya.

Sa panahong nakabilanggo, ginapaatubang usab ang mga giaresto sa mga "kanhing rebelde" aron pabalihon sila ug awhagong magpagamit sa estado. Ginagamit usab ang pamilya sa mga giaresto ug detenido aron pugsong "mosurender" ang gipriso nga mga paryente.

Giaresto tungod sa pagbarog sa katungod sa yuta. Lima ka myembro sa Samahang Magsasaka at Mangingisda sa Barangay Taltal (SAMMBAT) ang giaresto sa mga pulis human sa pagbabag nila sa demolisyon sa mga balay sa 32-ektaryang yuta sa Sityo Togue, Barangay Taltal sa Masinloc, Zambales niadtong Hunyo 19.

Miatake sa komunidad ang mga mopatuman sa demolisyon sa pagpanguna ni Sheriff Roy Mendones sa upisina sa Provincial Sheriff kauban ang kapin-kun-kulang 70 ka pulis ug mga ginsakpan sa SWAT. Gipriso sa mga pulis silang Neil Edward Geroca, tigpamaba sa grupo; si Claire Elfalan, kalihim sa SAMMBAT, ug mga myembro niini nga silang Elmer Nollas, Elmer Madarang, ug Alex Mose. Nakagawas sila human ang pipila ka adlaw human magpyansa.

Pag-aresto sa mga nagbarikada kontra demolisyon. Upat ka residente sa Mayhaligue Street sa Barangay 262 ug 264 sa Zone 24, Tondo, Manila ang giaresto sa mga pulis tungod sa ilang pagbarikada batok sa demolisyon sa komunidad niadtong Mayo 26. Duso sa mga residente, walay ligal nga basihan ug lapas sa ilang mga katungod ang demolisyon.

Ang kaso sa Agusan 8. Gidakop sa mga elemento sa 66th IB, 67th IB, ug pulis ang 11 ka indibidwal sa usa ka tsekpoynt sa Bunawan, Agusan del Sur niadtong Hunyo 13 sa gabii. Nagabyahe gikan sa lungsod sa Monkayo sa Davao De Oro silang Charisse Bernadine Bañez, Ronnie Igloria, Louvaine Erika Espina, Sinag Lugsi, Larry Montero, Daryl Man-Inday, Arjie Guino Dadizon, Grace Niknik Man-aning, Leo Taba, ug duha ka drayber dihang giharang sila sa tsekpoynt. Sa impormasyon sa grupo, pugos silang gipanaug ug pipila ka oras nga gipahapa sa kalsada.

Buhian ang Agusan 8!

Duso nila, walay rason ang mga pwersa sa estado aron ipatuman ang pagdakop. Giduso sa mga biktima nga hinimo-himo ang mga kaso ug *planted* ang mga nakuhang mga ar-

mas ug eksplosibo kanila. Giutingkay sa militar ug pulis ang sakyanan dihang walay gipakitang *search warrant* ug gikumpiska ang ilang mga gamit. Gipatindog lamang sila human ang duha ka oras ug gipagawas nga nakuha sa ilang gamit ang mga armas ug eksplosibo. Gidala sila sa istasyon sa pulis sa Bunawan.

Niadtong buntag sa Hunyo 14, nadiskubre sa mga biktima nga dili na nila kuyog ug nawala silang Taba ug ang duha ka drayber sa mga sakyanan. Niadtong adlawa, gipugngan usab sa mga sundalo ang mga paralegal ug grupo sa tawhanong katungod nga makaduul ug makaestorya ang mga gidakop.

Gilangan nga pagpagawas sa prisohan. Niining report, narekord ang mga kaso sa tinuyong pagpalangan ug pagdelatar sa pagproseso sa mga dokumento ug papeles aron dili dayon makagawas ang mga bilanggong pulitikal. Lakip dinhi ang kaso ni Rey Irvine Malaborbor.

Niadtong Hunyo 23, makagawas na unta si Malaborbor gikan sa unum ka tuig nga pagkapriso apan gibabagan siya sa mga ginsakpan sa Metro Manila District Jail Annex 4 (MMDJ4) ug gibalik sa prisohan. Matud sa ginsakpan sa prisohan, adunay miabot nga *subpoena* batok kang Malaborbor alang sa kasong arson nga kuno nahitabo niadto pang 2019 sa Mindoro. Wala nakapangalan kang Malaborbor ang maong *subpoena*.

Si Malaborbor usa ka aktibista ug myembro sa Katipunan ng mga Samahang Magbubukid sa Timog Katagalugan (Kasama-TK). Giaresto ug gipasakahan siya og gama-gamang kasong *illegal possession of firearms* ug pagpatay sa mga elemento sa 76th IB niadtong Hulyo 27, 2019 sa Santa Cruz, Occidental Mindoro. Giakusahan usab siyang myembro sa BHB.

Nakagawas lamang si Malaborbor gikan sa prisohan niadtong unang semana sa Hulyo.

5 ka tuig sa Anti-Terrorism Act. Sa pagpatuman sa malupigong Anti-Terrorism Act ug sa kalambigit nga balaod kontra sa “terrorism financing,” narekord sa grupong Karapatan og 227 ka indibidwal nga gikasuhan, samtang 34 ang arbitraryong giila sa Anti-Terrorism Council nga mga "terorista."

Sa mga gikasuhan, 30 ang kasamtangang napriso. Usa ang gihukmang sad-an pinaagi sa usa ka *plea bargain* sa estado. Nag-atubang ang maong biktima og 55 ka kaso kalabot sa "terrorist financing."

Atake atol sa eleksyong *midterm*. Nag-atubang sa walay hunong nga atake ang mga patriyotiko ug demokratikong kandidato nga midagan sa eleksyong midterm niadtong Mayo. Nahimong target sa dayag nga pagpanumpo sa porma sa *Red-tagging*, pagpaniktik ug pagpanghadlok, ang mga senador ug *party-list* sa Koalisyong Makabayan ug bisan ang mga lokal nga kandidato. Wala nahimong luwas sa pagpanumpo bisan ang mga tigsuporta sa Makabayan.

Sa datos sa Vote Report PH, anaa sa 4.83% sa kinatibuk-ang 6,064 report sa mga paglapas sa katungod ug anomalya niadtong eleksyon. Pinakagrabe dinhi ang pagdagit ug detensyon sa usa ka kampanyador sa Bayan Muna Party-list sa Batangas.

Palayain si Pauline Joy Banjawan!

Gidagit sa 59th IB si Pauline Joy Banjawan niadtong Abril 26 ug nakaplagan sa mga grupo sa tawhanong katungod niadtong Abril 28 sa istasyon sa pulis sa Santo Tomas, Batangas. Nasuta nga ayha siya gidala sa PNP-Santo Tomas niadtong alas-9 sa gabii sa Abril 27 nakasinati na siya og pisikal ug mental nga tortyur sa kamot sa 59th IB. Gipasakahan siya og kasong kriminal aron prisohon.

Narekord usab sa AB sa milabayng tuig ang 17 ka biktima sa pagdagit. Adunay mga kaso sa Isabela, Rizal, Batangas, Sorsogon, Masbate, Negros Oriental ug Occidental, ug Agusan del Sur. Pipila sa mga biktima gipakita ra sa mga pwersa sa estado, samtang ang uban patay na dihang gipakita sa militar. Gipagawas silang napatay sa mga engkwentro.

Sa mga buhi nga gipakita, ang uban kanila gipasakahan og gama-gamang kaso ug gipriso. Samtang ang pipila anaa sa kustodiya sa militar ug giprisentang "misurender."

Nakarekord usab ang AB og dili moubos sa 891 ka biktima sa pagpanghulga, pagpamig-ot ug intimidasyon. Labaw nga mas daku ang maong ihap kung ilakip ang liboan ka giparada ug pugos nga "gipasurender" sa militar isip mga myembro o suporter sa BHB sa kasyudaran ug kabanikanhan. Sa mga kaso sa "pagpasurender," daghan higayon nga gigamit sa militar ang pagpanghatag og ayuda aron piktyuran ang mga residente ug ingnong "misurender" sila.

Kabangis sa militar sa mga komunidad

Sa dautang laraw nga "puuhon" ang mga hukbong bayan sa kabanikanhan, o kaha "pugngan kining makabalik," gisakop sa mga operasyong kombat sa AFP ug PNP ang daghang komunidad sa kabanikanhan. Padayon nga nakadeploy ang binatalyong pwersa sa militar ug pulis sa daghang komunidad sa mga mag-uuma ug nasudnong minorya.

Narekord sa AB ang dili moubos sa 2,060 ka biktima sa pugos nga pagpalayas ug dislokasyon. Mikabat sa 171,066 ang ihap sa mga residenteng apektado sa gipahamtang nga bangis nga blokeyo sa pagkaon ug ekonomiya. Adunay natahong siyam ka kaso sa *aerial bombing*, istraping ug pagpanganyon.

Pagpamomba sa Mindoro. Nangistraping ug namomba ang 203rd IBde sa Mansalay, Oriental Mindoro niadtong Marso 1. Nagresulta kini og kalisang ngadto sa mga komunidad sa mag-uuma ug Mangyan-Hanunuo.

Sa taho sa mga residente, alas-10 sa buntag nahitabo ang unang hugna sa pagpangistraping gamit ang duha ka *Blackhawk helicopter* sa Sityo Lomboy, Barangay Panaytayan. Human niini, subling mibalik ang mga helikopter sa alas-2:30 sa hapon ug naghulog og upat ka bomba dungan sa paturagas nga pagpabuto sa magkasikbit nga sityo sa Lomboy, Abaka, ug Matarayo.

Gihimo sa mga berdugo ang terorismo gikan sa kahanginan human ang usa ka hinimo-himong engkwentro sa 4th IB batok kuno sa BHB-Mindoro. Walay yunit sa BHB-Mindoro sa maong lugar niadtong tungura.

Naapektuhan usab sa pagpamomba ang uban pang kasikbit nga komunidad sa Buol, Amaga, Tangkulang, Salay, ug Proper nga sakop gihapon sa Barangay Panaytayan, ug mga sityo sa Puyuhan ug Badi nga sakop sa silingang Barangay Teresita.

Ang pagpamomba sa Mansalay nahitabo human sa *aerial strafing* ug pagpamomba usab sa lungsod sa Pola niadtong Pebrero 19.

Istraping sa Bukidnon. Nagpaulan og bala ang 88th IB sa mga sibilyan sa Sityo Bendum, Barangay Busdi, Malaybalay City, Bukidnon niadtong Abril 19. Usa ka sibilyan ang kritikal nga naigo ug gidala sa ospital. Ang maong mga sibilyan nangita lang unta og lapnisan (*agarwood*) ug "naalaan" kuno sa mga sundalo nga myembro sa hukbong bayan.

Kadaut sa US *war games* sa panginabuhi. Direktang naapektuhan ang panginabuhi sa mga mangingisda sa pagpahamtang og “no-sail zone” sa lokal nga gubyerno ug sa tropa sa US aron hatagag dalan ang mga *war games* ug *live-fire exercises*. Gipatuman kini niadtong Abril ug Mayo sa mga lungsod sa Ilocos, Zambales ug Cagayan kung asa dili moubos sa 28,000 ka mangingisda ang naapektuhan matud sa mga taho. Makonsedera kining blokeyo sa pagkaon ug ekonomiya nga nagalapas sa tawhanong katungod.

Hustisya!

Hustisya ang nagkahiusang singgit sa katawhang Pilipino alang sa tanang biktima sa paglapas sa tawhanong katungod sa rehimeng US-Marcos. Lain-laing porma sa pagpadayag ug pakigbisog ang gilunsad sa mga grupo sa milabayang tuig aron hatagag tingog ang mga biktima ug ilang mga pamilya.

Padayon ang panawagan sa mga grupo ug biktima sa "gubat kontra-droga" nga panubagon si Rodrigo Duterte sa iyang krimen sa tibuok katawhan. Gikalipay nila ang pag-aresto kang Duterte niadtong Marso 11 ug detensyon sa International Criminal Court sa kasong krimen sa katawhan. Mibarog ang mga biktima batok sa unsamang pagsulay ug maniobra sa kampo ni Duterte aron tugutan ug mahatagan siya og *interim release*. Dugang dinhi, ginapakusog usab nila ang panawagan nga subling magpamyembro ang Pilipinas sa ICC.

Gilunsad usab sa mga grupo sa tawhanong katungod ang mga *fact-finding mission* isip porma sa pagsukol ug panawagan alang sa hustisya. Sa Mindoro, maisugong giatubang ug gisuklan sa lain-laing mga grupo, lakip ang Karapatan-Southern Tagalog, ang direktang pagpamig-ot ug

kabangis militar sa 203rd IBde nga nagsulayng pugngan silang ipahigayon ang usa ka *fact-finding mission* sa isla sa Mindoro niadtong Pebrero 23 hangtud Marso 1.

Partikular nga giadtuan sa tim ang lungsod sa Pola, Bulalacao ug Mansalay sa Oriental Mindoro kung asa nataho ang serye sa mga paglapas sa tawhanong katungod human sa mga engkwentro sa 203rd IBde sa BHB-Mindoro niadtong Pebrero. Pag-abot pa lang sa tim sa isla, gipahamtang na ang dili deklaradong balaod militar sa mga barangay.

Pinaagi sa padayon nga kampanya ug pagpursige sa mga pamilya ug abugado, pipila na ka mga detenidong pulitikal ang nakagawas tungod sa kawalay ebidensya sa gama-gamang mga kasong gipasaka kanila.

Lakip dinhi ang paglingkawas sa mga organisador sa Kalipunan ng Damayang Mahihirap (Kadamay) nga sila John Griefen Arlegui ug taga-Anakbayan nga si Reynaldo Viernes niadtong Pebrero 4. Kapin unum ka tuig silang gipriso. Nakagawas usab niadtong Abril 8 ang mga tigpanalipud sa katungod sa mga Lumad nga sina Julieta Gomez ug Niezel Velasco human ang upat ka tuig.

Nahimong tataw usab sa miaging tuig ang serye sa mga welga ug hiniusang protesta sa mga mamumuo ug unyon aron iduso ang ilang panawagan alang sa dugang-suhulan, mga katungod sa trabaho ug ipadaug ang bag-ong *collective bargaining agreement* (CBA). Tataw dinhi ang welga sa mga mamumuo ug unyon sa Nexperia Philippines Inc ug Kawasaki Philippines.

Padayon ang militanteng pagsukol sa katawhan ug mga tigpanalipud sa tawhanong katungod aron batukan ang brutal nga paghari sa rehimeng Marcos. Gikan sa mga ligal o ekstra-ligal nga mga lakang, hangtud sa mga armadong aksyon sa BHB, padayon nga nagasukol ang katawhan alang sa pagpanalipud sa mga katungod ug pagkab-ot sa hustisya. Ginabutyag, ginabatukan ug ginasingil nila si Marcos sa mga palisiya sa pagpanumpo ug terorismo sa estado.